

2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Документ 995_004, чинний, редакція від 02.10.2013, підстава - 994_002-13.
3. Справа «Ічин та інші проти України» (Заяви NN 28189/04 і 28192/04) Документ 974_661, прийняття від 21.12.2010.
4. Татаров О. Ю. Досудове провадження в кримінальному процесі України: теоретико-правові та організаційні засади (за матеріалами МВС). Донецьк: ТОВ «ВПП «ПРОМІНЬ», 2012. 640 с.
5. Царьова І. В. Лінгвофілософія сучасного юридичного тексту. *Colloquium-journal*. Warszawa, Polska, 2020. № 16 (68), Część 3. P. 23–26.
6. Makushev P. V., Minchenko O. V., Tsareva I. V. Lalingüística jurídica como campo de conocimiento prometedor. *Cuestiones Políticas*, 2021. 39(68), P. 571-580.

Владислав Олександрович КАРПЕНКО,

курсант 3 курсу факультету
підготовки фахівців для підрозділів
стратегічних розслідувань, гр. ФЕБ 842
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

*професор кафедри кримінального процесу ФПФОДР
к..ю.н., доцент*

Володимир Михайлович ФЕДЧЕНКО

**ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ЗАГАЛЬНИХ ЗАСАД КРИМІНАЛЬНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ І ЙОГО ТЛУМАЧЕННЯ**

Актуальність даної теми у наш час породжена проблематикою визначення термінології загальних засад кримінального провадження, хоч основні засади і прописані в Кримінально-процесуальному кодексі України (далі - КПК)[1]. Але на законодавчому рівні не закріплено систему засад кримінального провадження, оскільки щодо самого поняття існує багато думок вчених у правових галузях і

науках щодо складових, побудови їх класифікації, характеру внутрішніх та зовнішніх взаємозв'язків. Оскільки ці засади мають витoki із Конституції України, щодо прав і свобод людини, то вони обов'язково мають мати своє визначення.

Дуже багато українських вчених, в галузі права, мають свої думки, щодо визначення і тлумачення поняття загальних засад кримінального провадження, наприклад В. М. Тертишник під засадами кримінального провадження виділяє загальні положення, правила поведінки, головні ідеї, начала, що визначають сутність і зміст діяльності суб'єктів процесу, процесуальну форму здійснення правосуддя, створюють систему гарантій установа істини, захисту прав і свобод людини та забезпечення справедливості правосуддя, та які отримали закріплення в законі, звернені своїми правовими вимогами до всіх учасників процесу, мають загальнообов'язковий характер, забезпечуються заходами державного примусу і мають правовий механізм реалізації [2, с. 83].

У цьому твердженні маються на увазі первинні права людини і вони є невід'ємними. Всі дотримання прав і свобод людини контролюються також відповідними державними органами, що забезпечує розмежування між правомірними і неправомірними діями як і органів, які здійснюють кримінальне провадження, так і осіб, щодо яких висунуто обвинувачення.

Інші видатні вчені, такі, як Л. Б. Ісмаїлова, Г. В. Кудрявцева, Ю. Д. Лівшиць, В. В. Навгороцька, М. М. Михеєнко засадами кримінального провадження називають закріплені в конституційному та процесуальному законодавстві основні ідеї, які визначають побудову кримінального процесу, його сутність і демократизм [3, с. 96].

На чому ми і наголошували в самому початку. В чому і сутність кримінального провадження, що воно має визначати винних осіб, при цьому не порушувати права і свободи людини, крім закріплених в КПК умов, таких, як

заходи забезпечення кримінального провадження, запобіжні заходи, оперативно – розшукові дії. Також необхідно наголосити на тому, що засади стосуються лише учасників кримінального провадження.

В. Я. Тацій відзначає, що закріплення засад в КПК має виключно важливе значення, оскільки вони відображають сутність, зміст, структуру та форму кримінального провадження, характеризують його історичний тип, є керівними положеннями для закріплення його завдань, побудови стадій, окремих проваджень та інститутів, визначають предмет і метод процесуального врегулювання, рівень розвитку наукової думки та національної культури, панівну ідеологію та інші об'єктивні фактори. Тому він визначає загальні засади кримінального провадження як закріплені в нормах права визначальні, фундаментальні положення щодо закономірностей і найбільш суттєвих властивостей кримінального провадження, які обумовлюють їх значення як засобу для захисту прав і свобод людини і громадянина, а також для врегулювання діяльності органів та посадових осіб, які ведуть кримінальне провадження [4, с. 62].

Засади, котрі закріплені в КПК, мають фундаментальне значення, оскільки завдяки ним і втілюються основні завдання, і без засад їх втілення було б неможливим. Ці основоположні засади увібрали в себе весь багатовіковий досвід розслідування кримінальних проваджень, згодом стали демократичними. Саме завдяки дотриманню первинних прав людини став можливим справедливий розгляд справ: саме на підставі ухвали слідчого судді органи, що здійснюють досудове розслідування не мають право втручатись у особисте життя людей, не мають права втручатись до житла чи іншого володіння особи, користуватись чужим майном, без вмотивованих і закріплених нормативно підстав. А завдяки оперативно – розшуковим діям можливо знайти винних, котрі цілеспрямовано

переховуються і не хочуть бути нести відповідальність, згідно своїх протиправних вчинків.

О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський наголошують, що засади права спрямовані на утвердження, забезпечення і захист суспільних цінностей, дозволяють урахувати їх під час формування та дії права. Засади права символізують дух права, пов'язують право з політикою, економікою, мораллю, переводять на мову правових категорій і репрезентують суспільні інтелектуально-ціннісні настанови і тенденції [5, с. 123].

Підсумовуючи вищенаведені думки і твердження вчених, можна навести власне твердження, яке буде у своєму змісті мати всі ознаки засад кримінального провадження. Отже, засади кримінального провадження це закріплені в Конституції України основні положення, щодо забезпечення справедливого і неупередженого розгляду кримінального провадження, для виконання завдань кримінально – процесуального права, та щодо встановлення винних осіб, яке здійснюється на підставах, визначених законодавством, і не порушення прав і свобод всіх учасників кримінального провадження.

Перелік використаних джерел

1. Закон України: Кримінально процесуальний кодекс України, № 4651-VI, чинний, редакція від 11.09.2020 (дата звернення: 27.11.2020 року).
2. Тертишник В. М. Кримінально-процесуальне право України: підруч. 4-те вид., переробл. і доповн., Київ, 2003, 1120 с.
3. Столітній А. Формування та розвиток засад кримінального процесу в Україні в умовах електронного кримінального провадження, Вісник Національної академії прокуратури України, 2016., № 3 (45). С. 95-99.
4. Грошевий Ю. М. Кримінальний процес : підруч. Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. Х. Право, 2013. 824 с.

5. Теорія держави і права, підруч. для студентів юрид. вищ. навч. закл. О. В. Петришин, С. П. Погребняк, В. С. Смородинський та ін., за ред. О. В. Петришена. Х. Право, 2014., 368 с.

Вероніка Олегівна КІР'ЯНОВА,
слухач магістратури
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Доцент кафедри криміналістики та
домедичної підготовки ФПФОДР
к.ю.н., доцент
Віктор Миколайович ПЛЕТЕНЕЦЬ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність розгляду питання протидії розслідуванню, перш за все, визначається кількісними і якісними змінами в структурі злочинності, які відрізняються появою нових видів злочинів, їх сучасними способами здійснення релігійної і приховування, зростанням професіоналізму злочинців, і їх високої технічної освіченістю і оснащеністю. Не менш вагомим в цьому аспекті елементом є стрімкий розвиток організованої злочинності, де відстежити причетність або роль деяких суб'єктів досить важко.

Зокрема, А.Л. Стулін визначає протидію розслідуванню як навмисну діяльність з метою перешкоджання розслідуванню та встановленню істини в кримінальному провадженні, як будь-яку незаконну діяльність підозрюваного і людей, які йому допомагають, з метою ухилення від відповідальності або максимального її пом'якшення [1, с. 26]. У свою чергу, на думку Р.С. Белкіна